

ĞLENELİ HİOBİ

117

BU KİTAP BURAYA NASIL GELDİ?

MAZLUM AKIN

BÜTÜN MESLEK
SIRLARIMIZI
AÇIKLIYOR
BU YAZAR YA!

OĞLUM
SAÇMALAMA!
KİTABIN
KONUSU BUI!

YAZAR
?

TİMAS
T

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	7
YAŞASIN, YAZABİLİYORUM!	13
ESKİ ÇAĞLARIN OKURLARI, YAZARLARI	36
TÜRK-İSLAM EL YAZMALARI VE İNANILMAZ ÖZELLİKLERİ	41
MATBAANIN İCADINDAN ÖNCE BASMA KİTAPLAR VAR MIYDI?	48
HAYDİ GUTENBERG! MATBAAYI İCAT ET!	50
VE MÜTEFERRİKA İLK TÜRKÇE KİTABI BASAR!	52
ARTIK HER ŞEY DAHA HIZLI!	55
HAYDİ, BİR KİTAP ÇIKARALIM!	61

Hayatınız neredeyse kitaplar arasında geçiyor değil mi? Daha anaokuluna gitmeden önce anne babanız renkli resimli kitaplar alır, onların resimlerine bakmanıza bayılırlar. Onlar yüksek sesle size kitap okurken siz de gözlerinizi kocaman açarsınız. Böylece kitapların ne kadar muhteşem olduğuna dair ilk fikirleriniz oluşmaya başlar. Çoğu zaman daha elinizde tutmayı bile beceremediğiniz bir kalemle kitaplarınızı karalamaya kalkarsınız. Anne babanız da genellikle buna göz yumarlar. Dikkat edin, kitapları bu şekilde kullanmanıza dair hoşgörülerini ilkokula başladığınız an biter. Çünkü artık ders kitaplarınız vardır ve bunları karalayamazsınız!

Önce ilk okuma kitapları, ardından ders kitapları derken, öğretmenlerinizin hararetle tavsiye ettikleri öyküler, romanlar, şiirler sıraya girer. Yedi yaşınızdan sonra artık hep elinizin altında okuyacak bir şeyler vardır.

Ödevlerinizi yapmak için kocaman ansiklopedileri karıştırır; atlasları, bilimsel dergileri tararsınız. Deyim ve atasözleri sözlükleri, imla kılavuzları dilinizi daha iyi öğrenmenize ve kullanmanıza yardım eder. Heyecanla yeni bir dil öğrenirken ise yabancı dil kitapları doldurur odanızı.

Harçlıklarınızı biriktirerek bayilerden alacağınız çocuk dergilerinin tadı bambaşkadır. Hele büyük bir kitapçıya girdiğinizde yaşınıza göre ve ilginizi çeken ne kadar çok kitap olduğuna şaşarsınız. Artık yavaş yavaş içeriğine, resimlerine baktığınızda bazı kitapların size diğerlerinden daha güzel geldiğini fark etmeye başlarsınız. Bunun sebebi o daha güzel görünen kitaplara birçok insanın daha çok emek vermiş olmasıdır. (Hangi insanlardan bahsettiğimi sonraki bölümlere geldiğinizde anlayacaksınız.)

Büyüdükçe günlük gazeteler de ilginizi çekmeye başlayacaktır. Sonra belki sinema, edebiyat, teknoloji, tarih, politika gibi konularda dikkatinizi çeken haber ve araştırmaları okumak için bunların yer aldığı dergileri almaya başlayacaksınız.

Elbette hayatınız yağmurlu günlerde keyifle okuduğunuz öyküler ya da otobüste bile elinizden bırakamadığınız romanlardan ibaret olmayacak. Mesleğinizi öğrenmek için de kitaplar lazım olacak! Hiç kimse hukuk kitapları okumadan savcı veya avukat; matematik kitapları okumadan mühendis; muhasebe ve finans kitapları okumadan bankacı olamaz. Hatta bahçenizden daha iyi ürün alabilmek için bile babanızın öğrettiklerinden fazlasını öğrenmeniz gerekir ve bunun için de ziraatla ilgili kitaplar okursunuz.

Sonra bir bakmışsınız sizin de çocuklarınız olmuş ve yeniden masal okuyorsunuz!

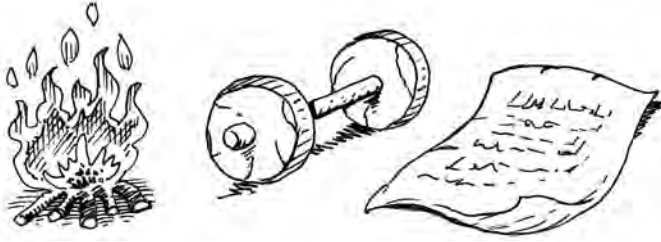
Böyle düşününce, kitapların neredeyse hayati ihtiyaçlarımızdan biri olduğu ortaya çıkıyor değil mi? Peki, kitaplar her zaman bu kadar önemli miydi?

İşte şimdi çokook gerilere gitmemiz gerekecek.

Zaten tarihçiler, insanlığın gelişmesi ve bugünkü durumuna gelebilmesini üç önemli buluşa bağlarlar: Ateş, tekerlek ve nihayet yazı.

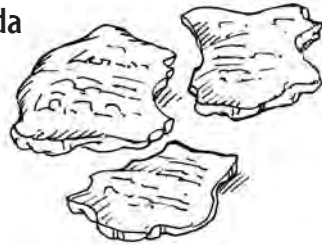
Eğer yazı olmasaydı ne geçmişte yaşayan insanlar hakkında bir şey bilirdik ne de onların bilgilerinden yararlan-

bilirdik. Belki konuşa konuşa anlaşmak ve bilgileri böylece yaymak mümkün olurdu ama herkesin anlama yeteneği ve hafızası bir değil ki! Kulaktan kulağa oyununun sonundaki gibi bir durum belki çok komik olurdu ama bugünkü uygarlık seviyesine asla ulaşamazdık.

Evet, yazının icadı kitapların başlangıcıdır. Ama tabii ki insanoğlu parlak, sert kapaklı, rengârenk kâğıtlı, farklı ebatlarda ve ciltli kitapları birdenbire keşfetmedi. Kitaplar kitap olmadan önce sadece tablet veya ruloydular. Üstelik kâğıtlara değil, taştan, kilden tabletlere, papirüs yapraklarına, hayvan derilerine ya da bambulara yazılmışlardı.

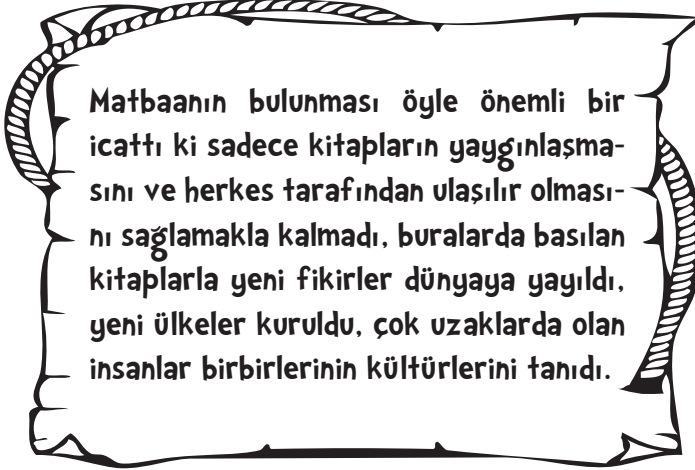
Elbette dev baskı makineleri henüz icat edilmediği için kitapların sayıları da çok değildi. Yalnızca güzel yazı yazabilen kişiler tarafından, yıllarca süren uğraşlarla yazılıyordu. O yüzden de çok kıymetliydi. İşte o çok eski devirlerden

kalan bu tür kitaplara “yazma” denir ve bunlar hâlâ çok kıymetlidirler. Olur da evinizde bir sandıkta anlamadığınız bir dilde, elle yazılmış, birtakım sayfalar bulursanız, bunları dedenizin karalamaları zannetmeyin. Bir bilene danışın ve onları koruyun!

Çocukların da harçlıklarıyla kitap alabilmeye başlamalarını dünyada Gutenberg, Türkiye’de ise İbrahim Müteferrika sağladı. Eğer onlar kitapların bolca basılacağı ilk matbaaları kurmasalardı, sayıları çok az olan ve bu yüzden çok pahalı olan kitapları ancak krallar ve Karun kadar zengin olanlar okuyabilirdi. Üstelik bu kitaplara yaramaz çocuklar zarar vermesin diye onları kilitli dolaplar içinde saklardı.

Daha önce kitap hakkında yazılmış bir kitap görmüş müydünüz? İşte şimdi gördünüz!

Peki, bütün o çeşit çeşit kitapların nasıl “kitap” hâline geldiğini hiç merak etmiş miydiniz? Tamam, elbette ettiniz.

Öyleyse kitapların nasıl yazıldığını, nasıl basıldığını, bir kitabın ortaya çıkması için bugün yayınevlerinde kaç kişinin çalıştığını öğrenmeye ve bir kitabı size ulaştırmak için şimdiye kadar hiç duymadığınız mesleklerde çalışan onlarca insanla tanışmaya hazır olun.

Üstelik bu kitapla, zamanda hızlı bir yolculuğa çıkacak, en tuhaf, en esrergiz maceralara şahit olacak, iki satır yazı ile bir iki parça kâğıdın tarihi nasıl değiştirdiğine hayret edeceksiniz. Kitapları pek sevmediğini iddia edenlerin bile bir kitabın harikulade serüvenine katılmadan duramayacaklarına eminim! Haydi o zaman! Buyrun bakalım bu kitap buraya nasıl gelmiş öğrenmeye!

